

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

I

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. Vyriausybės nutarimo Nr. 1073 „Dėl Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarkos bei sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Pagal 2022 m. birželio 30 d. priimtą Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1311 nuo 2023 m. sausio 4 d. žemės tvarkymo ir geodezijos, kartografijos, erdvinių duomenų rinkinių tvarkymo ir Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros plėtojimo sričių politikos formavimo funkcijos iš Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos perduotos Aplinkos ministerijai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. spalio 5 d. nutarimo Nr. 998 „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos statuso ir pavadinimo pakeitimo“ 1 punktu nuspręsta pakeisti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos statusą – į įstaigą prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ir pavadinimą – į Nacionalinę žemės tarnybą prie Aplinkos ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba).

2022 m. birželio 30 d. priimtas Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1311, kuris išdėstytas nauja redakcija, dėl ko pasikeitė straipsnių numeracija, todėl Nutarimo projekte patikslintos nuorodos į atitinkamus Žemės įstatymo straipsnius. Nutarimo projektas taip pat patikslintas atsižvelgus į 2023 m. gruodžio 14 d. Lietuvos Respublikos Seime priimtus Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 15, 27, 30 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-2609(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 22, 23, 32 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-2610(2), Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 18, 20, 24 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-2611(2) pakeitimus, pagal kuriuos sprendimą pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (-us) meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius

Nutarimo projekte nuo 2025 m. sausio 1 d. atsisakoma nuostatų dėl melioracijos statinių, kaip nesusijusių su Žemės įstatymo reguliavimo sritimi. 2024 m. sausio 30 d. vykusiame Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime, sutarta, kad iki šio termino Žemės ūkio ministerija minėtas nuostatas perkels į melioracijos sritį reglamentuojančius teisės aktus.

Atsižvelgiant į nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojusią Nacionalinės žemės tarnybos struktūrą, Nutarimo projekte Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio padalinio vadovas pakeistas į viešojo administravimo funkcijas vykdančiam Nacionalinės žemės tarnybos padalinyje vadovaujamą pareigą einantį valstybės tarnautoją.

Konstitucinio Teismo yra išaiškinta, kad žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytuoju aukštesnės galios teisės aktuose,

poįstatyminiu teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis, nes taip būtų pažeista Konstitucijoje įtvirtinta įstatymų viršenybė poįstatyminių teisės aktų atžvilgiu. Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta, ir atsižvelgiant į tai, kad poįstatyminiai teisės aktai neturėtų dubliuoti įstatyminio reguliavimo, Nutarimo projektas patikslintas minėtais aspektais.

Nutarimo projekte nurodoma, kad jis priimamas vadovaujantis ne tik Žemės įstatymu, bet Teritorijų planavimo įstatymo nuostatomis.

Atsižvelgiant į tai, kad Nutarime ir juo patvirtintame Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų apraše (toliau – Aprašas) keičiama daugiau kaip pusė jo punktų, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 14 straipsnio 3 dalies nuostatomis, Nutarimo projektas išdėstytas nauja redakcija. Nutarimo projekte atlikti juridinės technikos pakeitimai, kad jie atitiktų galiojančias Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, atlikti redakciniai pakeitimai.

Nutarimo projektas neprieštaruja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, ir Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planui, patvirtintam Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“.

Nutarimo projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

Nutarimo projektas neatitinka Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punkto reikalavimų, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Konsultacijų su visuomene nebuvo ir jos neplanuojamos.

Nutarimo projektas suderintas su Aplinkos ministerijos duomenų apsaugos pareigūnu.

Priėmus Nutarimo projektą, bus rengiamas aplinkos ministro įsakymas dėl žemės naudojimo būdų turinio nustatymo, turės būti pripažintas netekusiu galios Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. sausio 20 d. įsakymas Nr. 3D-37/D1-40 „Dėl Žemės naudojimo būdų turinio aprašo patvirtinimo“.

Nutarimo projekte nėra naujų sąvokų.

Nutarimo projektas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) (TAIS Nr. 23-15660) teiktas išvadoms gauti visoms suinteresuotoms ministerijoms ir institucijoms: Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Nacionalinei žemės tarnybai. Papildomai darbo tvarka Nutarimo projektas teiktas derinti Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai.

Visuomenės pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto negauta.

Su Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Valstybine duomenų apsaugos inspekcija Nutarimo projektas suderintas be pastabų.

Į daugumą pateiktų Teisingumo ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Krašto apsaugos ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos ir Nacionalinės žemės tarnybos pastabų ir pasiūlymų atsižvelgta. Su Žemės ūkio ministerija pastabos suderintos darbo tvarka.

Įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus (2024-01-23 išvadoje Nr. NV-183 (toliau – išvada), atlikti Nutarimo projekto keitimai ir (ar) teikiamas papildomas pagrindimas ar kai kurių nuostatų paaiškinimas:

1. Dėl Nutarimo projektu keičiamo Aprašo 18 ir 19 punktuose nurodytų prašymų (išvados 9 p.), pažymime, kad žemės sklypo kadastro duomenų įrašymą ir jų pakeitimą Nekilnojamojo turto kadastrė reglamentuojančio Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta: „kai prašoma nekilnojamojo turto kadastrė įrašyti ir (ar) pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdą, Kadastro tvarkytojas šiuos duomenis įrašo ir (ar) pakeičia pagal pateiktą šio straipsnio 1 dalyje nurodytą dokumentą“. Taigi, Kadastro tvarkytojas pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdą pakeičia pagal gautą prašymą ir pateiktą sprendimą.

Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje išvardyta, kas turi teisę teikti prašymą įrašyti nekilnojamojo daikto kadastro duomenis į Nekilnojamojo turto kadastrą ar juos pakeisti. Pažymėtina, kad vienas iš jų yra nekilnojamojo daikto savininkas, jo įgaliotas asmuo arba bet kuris šio nekilnojamojo daikto bendraturtis. Pažymėtina ir tai, kad Kadastro tvarkytojas pagal Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 14 straipsnio 1 dalį privalo įvertinti, ar šis asmuo turi teisę teikti tokį prašymą ir, jeigu prašymo nagrinėjimo metu nustatoma, kad asmuo, padavęs prašymą, neturėjo teisės jį paduoti, atsisako įrašyti nekilnojamojo daikto kadastro duomenis į Nekilnojamojo turto kadastrą ar juos pakeisti.

Pagal galiojančias Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo nuostatas atitinkamas sprendimas dėl sklypo paskirties pakeitimo turi būti Kadastro tvarkytojui teikiamas su šio sklypo savininko prašymu.

Dėl skirtingo prašymų pateikimo termino (5 ir 10 darbo dienų) informuojame, kad 10 darbo dienų terminas nustatytas įgyvendinant Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 2 punktą. Pažymėtina, kad nuo karinės infrastruktūros projekto patvirtinimo Vyriausybės nutarimu dienos 5 darbo dienų prašymo pateikimo terminas įregistruoti valstybinės žemės sklypo, reikalingo karinei infrastruktūrai, kadastro duomenų (pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo (-ų) pasikeitimus nustatytas siekiant, kad krašto apsaugos tikslams reikalinga teritorija (žemės sklypas) ir infrastruktūra, būtina priimančiosios šalies paramai užtikrinti, būtų vystoma greitai ir efektyviai, t. y. kad žemės sklypų formavimo, naudojimo paskirties ir (ar) būdo pakeitimo procedūros vyktų sparčiau.

Dėl prašymo padavimo, jei sprendimas apskūstas, informuojame, kad teisės aktuose, reglamentuojančiuose pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo (-ų) keitimą, nenustatyta, kad administracinis sprendimas dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo (-ų) keitimo gali būti įregistruotas tik pasibaigus sprendimo apskundimo terminui ar jo apskundimas besąlygiškai stabdo sprendimo įregistravimą Nekilnojamojo turto kadastrė ir Nekilnojamojo turto registre. Atsižvelgdami į tai, manome, jog tokių nuostatų neturėtų būti ir Nutarimo projekte.

2. Dėl karinės infrastruktūros projektų (išvados 10 p.) Nutarimo projektas papildytas nuostata, kad sprendimą pakeisti valstybinės žemės sklypo, reikalingo karinei infrastruktūrai, pagrindinę žemės

naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (būdus) priima Vyriausybė tvirtindama karinės infrastruktūros projektą. Paaiškiname, kad Žemės įstatymo 37 straipsnio 11 dalimi nustatyta, kad karinės infrastruktūros projektai rengiami aplinkos ministro ir krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka. Aplinkos ministro ir krašto apsaugos ministro 2023 m. birželio 12 d. įsakymu Nr. D1-195/V-490 patvirtintos Karinės infrastruktūros projektų rengimo taisyklės, kuriose ir nustatyta šių projektų rengimo tvarka.

3. Dėl nuostatų apie melioracijos statinius (išvados 11 p.) informuojame, kad 2024 m. sausio 30 d. tarpinstituciniame pasitarime Žemės ūkio ministerija informavo, kad iki 2025 m. sausio 1 d. nuostatas dėl melioracijos statinių perkels į melioracijos sritį reglamentuojančius teisės aktus, todėl atitinkamai patikslintas Nutarimo projektas.

Nutarimo projektą parengė Aplinkos ministerijos Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės (vyresnioji patarėja, vykdanči Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės vadovo funkcijas – Algė Staniūnaitė-Tonkich, tel. 8 695 17 731, el. p. alge.staniunaite-tonkich@am.lt, vyresnioji patarėja – Erika Giedraitienė, tel. 8 696 75 865, el. p. erika.giedraitiene@am.lt) patarėja Jurgita Gricė (tel. 8 686 07538, el. p. jurgita.grice@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 7 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.
3. Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo pažyma, 7 lapai.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas